

PÁRIZS, valamint regionális akkreditáció keretében Algír, Tabat, Tunisz TÉT szakdiplomata éves beszámoló jelentése 2023. június – 2024. május			
Készítette:	Somogyi Norbert (TÉT szakdiplomata)		
Beszámoló véglegesítésének időpontja (év, hó, nap):	2024.	június	16.
1. Vezetői összefoglaló	<p>A francia K+F+I szférát továbbra is alapvetően a 2021. január elsejével hatályba lépett többéves kutatás-fejlesztési programozási törvény adta keretrendszer határozza meg, másrészt számos területen nagyon jelentős többlet-támogatási keret nyílt meg, köszönhetően a gazdasági újraindítási és a hosszú távú gazdaságfejlesztési programoknak, ezen belül hangsúlyosan a France 2030-nak. Megjegyzendő azonban, hogy a francia költségvetés nehézségei miatt úgy tűnik, a megszorítások miatt az idei – programozott - plusz források nem biztos, hogy rendelkezésre állnak. A francia egyetemi reform utolsó fázisában létrehozott hatalmas méretű egyetemek (pl. Université Paris-Saclay, Paris Sciences et Lettres, stb.) a globális rangsorok élvonalában helyezkednek el, de a legutóbbi értékelésekben érdemben előrébb nem léptek. Intézményi szinten a kapcsolatok kiegyensúlyozottak, problémás esetekről a nagykövetségnek nincs tudomása, noha tagadhatatlan, hogy az alapítványi egyetemekkel szembeni uniós tiltás nem kedvez az együttműködések bővítésének. Az állomáshelyhez regionális akkreditáció keretében tartozó három észak-afrikai ország (Algéria, Marokkó, Tunézia) esetében a legnagyobb kihívást a demográfiai, ökológiai és élelmezési kihívások kezelése jelenti, a felsőoktatás, a kutatás és a szakképzés elsősorban ezekre próbál megoldást találni, ideértve a fiatalok munkaerőpiaci elhelyezkedésének elősegítését is. Megjegyzendő, hogy a három érintett ország részese a Stipendium Hungaricum-programnak, a többszörös hallgatói túljelentkezés általános jelenség, ennek ellenére Algéria nem tudja kihasználni a rendelkezésére álló keretet, ennek okairól a magyar és algériai fél eddig nem tudott kölcsönösen elfogadható magyarázatot adni. Ezekben a relációkban a tágan értelmezett mezőgazdasági és egészségügyi kutatásoknak kiemelt jelentőségük lehet, ezért fontos lenne hazánk csatlakozása a PRIMA-konzorciumhoz, valamint olyan források föl kutatása, amik érdemi kutatási együttműködések indítását is lehetővé teszik.</p>		

<p>2. A fogadó ország (TéT szakdiplomata felelősségi területe) KFI helyzete, prioritások, intézményrendszer</p>	<p>A francia kormányzat a vállalati szféra versenyképessége szempontjából is prioritásként kezeli a K+F+I támogatását. Alaptétel, hogy a tudomány támogatása és fejlődése Franciaország szuverenitásának alapja. Elismerik, hogy a kutatásnak stabilitásra és hosszú távú vízióra van szüksége, amihez forrást is szükséges rendelni. A francia ipar és általában a gazdaság versenyképességének kulcsa az új technológiák, ezen belül a digitalizáció maximális hatékonyságú alkalmazása, komoly motiváló tényező a környezetvédelmi és energetikai átmenetre vonatkozó kormányzati politika is. A globális kihívásoknak való gazdasági, társadalmi, környezetvédelmi, energetikai megfelelés előmozdítása, a francia gazdaság nemzetközi versenyképességének javítása, valamint az ország szuverenitásának erősítése érdekében több jelentős stratégiai programot is meghirdettek, többek között a hidrogén mint energiahordozó, a kvantum-technológia, a mesterséges intelligencia, a kiberbiztonság, a nukleáris kisreaktorok, valamint az űrtechnológiák területén. A koronavírus-járvány már rávilágított az egészségügyi szuverenitás fontosságára, az ukrajnai krízis fényében pedig hatványozottan jelentkezik az élelmezési, energetikai, védelmi és általában a technológiai szuverenitás szükségessége. A párizsi állomáshelyhez 2019-ben hozzárendelt észak-afrikai országokban a K+F és felsőoktatás lényegesen nagyobb állami szerepvállalás mellett működik, a kutatás elsősorban a munkahelyteremtésben is kiemelt szempontot játszó ágazatok (pl. agrárium) esetében bír megkülönböztetett fontossággal, míg a demográfiai folyamatok fényében az egyetemi szféra a fiatalok munkaerőpiaci elhelyezkedése szempontjából kulcsfontosságú.</p>
<p>3. Bilaterális KFI kapcsolataink</p>	<p>Franciaország esetében kétoldalú kapcsolataink jók és kiegyensúlyozottak, a közvetlen intézményi kapcsolatok terén gyakorlatilag minden magyar felsőoktatási és kutatási intézmény rendelkezik franciaországi együttműködő partnerrel. Az európai uniós környezet komoly könnyebbé teszi a közös kutatási és/vagy mobilitási projektek indításához, ám a kutatás esetében jellemzően nem a magyar fél a konzorcium-vezető. Nem ritkák a közös diplomák sem, az ilyeneket adó képzési együttműködések bővülését a budapesti francia nagykövetség anyagilag is támogatja. A Balaton TéT-mobilitási projekt iránt folyamatosan van érdeklődés, viszont a kétoldalú kutatási kapcsolatokban továbbra hiányzik egy olyan „középpályázat”, ami folytonosságot / átmenetet biztosít a Balaton-program és az EU-s keretprogramokban beadható projektek között, ez ugyanis nagyban javítaná a keretprogramokban való közös indulás esélyeit. Megindult a francia tengerentúli területek felsőoktatási és kutatási intézményeivel való kapcsolatépítés is, amiben már most több magyar egyetem érintett (SZTE, ELTE. SOE, SZE, Metropolitan), de egyértelműen az SZTE a legaktívabb és a legsikeresebb.</p> <p>Marokkó, Algéria és Tunézia vonatkozásában a koronavírus-járvány miatti utazási tiltások miatti megtorpanás után a kétoldalú együttműködésben újraindultak a fizikai kapcsolatok, ám a földrajzi távolságra, a kulturális és politikai különbözőségekre visszavezethető okok továbbra is jelentősen befolyásolhatják a kapcsolatépítés eredményességét. Ezek azonban nem leküzdhetetlen akadályok, a TDF-projektek jelentős segítséget adnak a bővítéshez, várhatóan már néhány éven belül éreztetni fogja hatását a Stipendium-program, ám rövid távon továbbra is elsősorban a kutatói és oktatói kölcsönös mobilitás jelenthet érdemi előrelépést. Algéria esetében – valószínűleg a közelgő elnökválasztás miatt – az utóbbi időben talán még körülményesebbé vált a kapcsolattartás, de reményeink szerint a választások után lesz érdemi javulás ezen a területen.</p>

<p>4. Szerződéses kapcsolatok helyzete, megállapodások, egyezmények hatályossága, meghosszabbítása, új egyezmények megkötése a jövőben</p>	<p>Francia-magyar relációban a rendszeresen megújított, 1966-ban megkötött „Műszaki és Tudományos Együtműködési Egyezmény a Francia Köztársaság Kormánya és a Magyar Népköztársaság Kormánya között”, lényegében az az alapja a máig folyamatosan működő kétoldalú TÉT-mobilitási programnak (Balaton). Az érdeklődés a lehetőség iránt folyamatos, de az anyagi források – elsősorban francia oldalon történő beszűkülése – miatt a nyertes pályázatok száma a korábbiaknak csak mintegy fele. Marokkó esetében a 2009-ben aláírt „Intézményközi tudományos és technológiai kétoldalú megállapodás a marokkói CNRST (Nemzeti Tudományos és Technológiai Kutatási Központ) és az NKTH között” tekinthető mérvadónak, ezek alapján kerülnek meghirdetésre a kétoldalú mobilitási pályázatok is. Marokkó és Magyarország között 2021 végén indult el az első kétoldalú középpályázat, ami iránt nagyon komoly érdeklődés mutatkozott mindkét oldalon, ez a beadott projektek számában is megnyilvánult. Marokkó esetében hatályban van továbbá:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Műszaki - tudományos együttműködési megállapodás a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Marokkói Királyság Kormánya között", - "Kulturális és tudományos együttműködési megállapodás a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Marokkói Királyság Kormánya között", - "Oktatási és Tudományos Együtműködési Megállapodás Magyarország Kormánya nevében az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Marokkói Királyság Kormánya nevében a Közoktatási, Szakképzési, Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Minisztérium között, - Együtműködési Megállapodás a tudományos kutatásról és technológiáról Magyarország Innovációs és Technológiai Minisztériuma és a Marokkói Királyság Közoktatási, Szakképzési, Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Minisztériuma között" <p>Algéria esetében a keretet a „Tudományos és Műszaki Együtműködési Megállapodás a Magyar Népköztársaság Kormánya és az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság Kormánya között”, míg Tunézia vonatkozásában 1966. óta létezik kormányközi TÉT megállapodás. Tunéziával utoljára 2013 decemberében írtunk alá oktatási és tudományos együttműködési munkatervet, majd a 2019 tavaszi GVB előtt a tunéziai Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Minisztérium javaslatot tett tudományos és technológiai kormányközi együttműködési megállapodás kötésére. Az ITM viszont ezt ahhoz a föltételhez kötötte, hogy legyen érdemi érdeklődés mindkét oldalról, továbbá pontosan legyen meghatározva azon tudományterületek köre, amikről pályázni lehet. Sajnos Algéria és Tunézia vonatkozásában a CNRST-NKFIH közötti megállapodásra nincs példa, így e két utóbbi ország esetében gyakorlatilag csak az egyetemek, kutatóintézetek között közvetlenül megkötött együttműködési megállapodások jelenthetnek bizonyos keretet, ám ez önmagában semmilyen finanszírozási háttérrel nem tételmez föl, amin mindenképpen változtatni érdemes. Bizonyos szempontból sajnálatos, hogy a felsőoktatási intézmények általában nem érzik fontosnak a külképviseletek tájékoztatását a megkötött együttműködési megállapodásokról, így csak a véletlennek vagy a személyes kapcsolatoknak köszönhetően szerezhethünk ezekről tudomást. Az SZTE MGK 2022 februárjában beadott Erasmus KA171-es pályázata sikeres volt, ebben a korábbi fordulóhoz képest Tunézia és Marokkó mellett Algéria is szerepel, a partnerintézményekkel a szerződéseket az SZTE megkötötte, a mobilitások folyamatosak.</p>
---	---

	Tunéziában a nagykövetség által szervezett és KTDF-támogatású tuományos napnak köszönhetően az ELTE és az Université de Tunis El Manar megállapodást kötött.
<p>5. Multilaterális együttműködés az adott relációban</p>	<p>A multilaterális együttműködésben meghatározó szerepet töltenek be az EU-s kutatási programokban megvalósuló projektek, ezekben nem csak EU-tagországok, hanem harmadik országok is részt vesznek, a magyar partnerek rendszerint konzorciumi partnerként. Itt kell említeni az európai egyetemek-programot, ahol hazánk hat olyan projektben részes, amiben francia partner(ek) is van(nak). A franciaországi, európai vagy más nemzetközi együttműködésben megvalósult kutatási nagyberendezések működtetésére létrehozott konzorciumok sorában Magyarország (Csehországgal és Szlovákiával közösen 1,05%-nyi részesedéssel) társult tudományos tagja az Európai Részecskegyorsítónak (ESRF). Sajnos hazánk egyelőre társult tagként sem vesz részt a grenoble-i neutronkutató (ILL) munkájában, viszont mint EU-tagország, közvetetten részese a nemzetközi termonukleáris reaktor-projektnek, a Dél-Franciaországban épülő ITER-nek.</p> <p>A multilaterális együttműködéshez sorolható a párizsi székhelyű Európai Űrügynökséggel (ESA) fönntartott kapcsolat, különösen annak fényében, hogy hazánk a szervezet teljes jogú tagja. Nagykövetségünk TÉT-attaséja ESA IRC-delegáltként rendszeresen részt vesz az üléseken, valamint tevékenyen részt vesz a magyar úripari szereplők tájékoztatásában Mivel Magyarország kötelező befizetésének része a kourou-i űrközpont fenntartása is, így ebben a témában is visszapályázhatjuk a befizetett összeget, ezért folytatjuk azt a munkát, ami egy magyar úripari delegáció francia-guyanai kiutazásán keresztül lehetővé teheti a magyar cégek minél eredményesebb pályázati tevékenységét. Elsősorban a regionális akkreditációval érintett országokkal történő kapcsolatainkban jelenthetne érdemi előrelépést az, hogy 2011-ben Magyarország a letéteményes Franciaország után elsőként írta alá a CGIAR¹, mint diplomáciai státussal rendelkező nemzetközi szervezet létrehozásáról, valamint székhelyeként Montpellier-t² kijelölő dokumentumot és ezt kormányrendelet³ erősíti meg, ám ennek minden tudománydiplomáciai hozadéka ellenére a mai napig nem tudni szorosabb kapcsolatról hazánk és a CGIAR között. A CGIAR-hálózathoz tartozó ICARDA⁴ Marokkóban mára nagyon komoly kapcsolatot épített ki a különböző kutatóintézetekkel (elsősorban az INRA⁵-val) és több felsőoktatási intézménnyel, többek között az Université Mohamed VI-Polytechnique⁶-kel, akivel együttműködve doktoranduszokat fogadnak számos afrikai országból olyan speciális témákra, amik az adott ország élelmezés-biztonságának erősítésében fontos szerepet játszhatnak. Hazánk nemzetközi agrárkutatási együttműködésekben betöltött szerepét nagymértékben erősítené, ha Magyarország a világban egyre inkább megkerülhetetlen – és ez hatványozottan igaz a fejlesztési célú agrárkutatásokra – szerepet játszó CGIAR-hoz olyan</p>

¹ <https://www.cgiar.org/>

² korábban ez Washingtonban volt

³ A Kormány 167/2012. (VII. 20.) Korm. rendelete a Nemzetközi Mezőgazdasági Kutatóközpontok Konzorciumának nemzetközi szervezatként történő létrehozásáról szóló Megállapodás kihirdetéséről

⁴ <https://icarda.org/> International Center for Agricultural Research in the Dry Areas

⁵ <https://www.inra.org.ma/>

⁶ <https://um6p.ma/>

	<p>formában közeledne, ahol egyfajta összefogó, koordináló szerepet tölt be Közép-Európa agrárkutatási intézményei felé. Ez nem csak jelentősen megkönnyítené a lehetséges együttműködési területek pontos meghatározását, hanem megnyitná az utat olyan regionális partnerségek előtt, amik eredményeként Magyarország más közép-európai országokkal közösen részesévé válna a CGIAR irányítási és döntéshozói mechanizmusainak is. Az ICARDA rendkívül jó partner lehet olyan, magyar kezdeményezésű fejlesztési projektek megvalósításában is – elsősorban az afrikai kontinensen -, ahol a cél a kedvezményezett területek élelmezésbiztonságának javítása, ezen keresztül pedig a migrációs hajlandóság csökkentése.</p>
<p>6. Felsőoktatás helyzete, magyar diákok, oktatók a fogadó országban, a fogadó ország diákjai, oktatói Magyarországon</p>	<p>Franciaországban az egyetemi autonómia kiépítése és az egyetemi rendszer reformja után az elkövetkezendő éveket a 2021-ben hatályba lépett új kutatási programozási törvény határozza meg. Ez a gyakorlatban két kihívásra igyekszik a felsőoktatás és a kutatás számára választ adni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a kutatói-oktatói életpálya vonzerejének visszaadása, a fizetések megemlése, a lassú erózió megállítása, - visszaadni a kutatóknak a kutatás szabadságát, egyben eszközt és forrást is biztosítva számukra. <p>Az eddigieknél viszont lényegesen komolyabb lesz a kutatói teljesítmény-értékelés, ami a kormányzat szerint nem ellentétes a kutató szabadsággal. A politika álláspontja az, hogy nem csak a kutatóknak kell megadni az őket megillető dolgokat, de a társadalmat érintő kérdésekre is választ kell adni, többek között a szolidáris ökológiai átmenettel kapcsolatosan. Újra kell építeni a kutatás és a társadalom közötti bizalmat, ahol a kutatás nem felsőbbrendű, hanem a társadalmat szolgálja. Ma már egy ilyen rendszerbe érkeznek a magyar hallgatók és kutatók, akiknek számát, tekintettel arra, hogy az egységes európai kutatási és mobilitási térben gyakorlatilag minden az intézmények közvetlen együttműködésében zajlik, a külképviselet legfőljebb becsülni tudja. A diákok esetében a (koronavírus idejét leszámítva) minden szemeszterben megrendezett nagykövetség-diák találkozó iránti érdeklődés alapján néhány százra becsülhető az adott időszakban Franciaországban tanulók száma. A 2019. őszén megrendezett első - de a koronavírus-járvány és egyéb okok miatt végül folytatás nélkül maradt - alumni-találkozó alapján pedig azt mondhatjuk, hogy a francia diákok kedvelt célpontja hazánk, de a nyelvi korlátok miatt elsősorban az angol nyelvű képzésekben vesznek részt. A Maghreb-országok esetében elsősorban az SZTE MGK Erasmus-projektjei kapcsán formálhatunk véleményt, ezek alapján azt mondhatjuk, hogy ha biztosított a finanszírozás, a kétoldalú oktató mobilitás sikeres, míg hallgatói oldalról a Magyarország felé irányuló SH- és Erasmus-mobilitás a mértékadó, Magyarországról inkább elvétve érkeznek hallgatók az észak-afrikai országokba. Algéria, Marokkó és Tunézia egyaránt részese a Stipendium Hungaricum-programnak, a hallgatói túljelentkezés általános jelenség, ennek ellenére Algéria nem tudja kihasználni a rendelkezésére álló keretet, ennek okairól a magyar és algériai fél eddig nem tudott kölcsönösen elfogadható magyarázatot adni.</p>
<p>7. Tét szakdiplomata által szervezett programok a beszámoltatási</p>	<p>A beszámolási időszakban tovább folytatódott a francia tengerentúli területek felsőoktatási, szakképzési és kutatási intézményeivel való kapcsolatépítés (Guadeloupe, Martinique, Francia-Guyana, Francia-Polinézia, Új-Kaledónia), amiben már most több magyar egyetem és szakgimnázium érintett, de egyértelműen az SZTE a legaktívabb és a legsikeresebb. A tengerentúli francia területeken működő kutatási és felsőoktatási intézményekkel való következetes</p>

<p>időszakban: a tudománydiplomáciai prioritások figyelembe vétele, programok jellege, célközönség, utókövetés, feladatok</p>	<p>kapcsolatépítésnek köszönhetően reményeink szerint olyan, korunk kihívásaival szorosan összefüggő kérdésekben indulhatnak új projektek és közös képzések, mint a megújuló energiák, klímaváltozás elleni küzdelem, újonnan megjelenő betegségek gyógyítása, agrártudományok, egyes bölcsészettudományi területek. Miután 2023 áprilisában az SZTE és az Institut Pasteur Szegeden együttműködési megállapodást írt alá, 2024 novemberében a Pasteur Intézetek Nemzetközi Hálózatának éves – Tuniszban tartott – találkozóján az SZTE vezetői újabb Pasteur-intézetekkel vették föl a kapcsolatot, valamint érdemi kampány indult, hogy a hálózatban dolgozó tehetséges fiatalok minél nagyobb számban jelentkezzenek magyarországi PhD-tanulmányokra SH-ösztöndíjjal. A magyar tudományos eredmények népszerűsítésének kiemelt eseménye volt egy egyedi számozott Gömböc átadása az Új-Kaledóniai Egyetemen, valamint egy oktatási célokat szolgáló a Francia-Polinéziai Egyetemen. A Tihany-St. Florent-le-Vieil testvértelepülési kapcsolat keretében került sor 2023 novemberében egy népes, zömmel borászokból álló magyar delegáció franciaországi látogatására, programjuk egyik kiemelkedő eseménye volt magyar szőlőoltványok elültetése a francia partnerek által létesített Loire-völgyi parcellában. 2023. szeptemberében az SH-program tízéves főnállásának apropója okán kollokviumot szerveztünk a programban részes, de míg Budapesten nem, Párizsban azonban külképviseletet működtető országok diplomatai számára annak érdekében, hogy növeljük körükben a program ismertségét, valamint előmozdítsuk a velük kötendő kétoldalú SH-megállapodások esetében még meglévő, függő kérdések lezárását. Az SZTE delegációja 2023 októberében Francia-Guyanába látogatott, ahol a Francia-Guyanai Egyetemen, a cayenne-i Pasteur Intézetben, valamint a területi önkormányzatnál zajlottak a legfontosabb egyeztetések. A KTDF-támogatású projekteknek köszönhetően újabb, komoly előrelépés történt a magyar-francia erdészeti kutatási együttműködésben, a 2023 decemberi magyar kiutazást követően idén áprilisban ONF-delegáció látogatott Magyarországra, júniusban pedig 18 (!) magyar erdész és erdészeti kutatással foglalkozó szakember vett részt közel egyhetes szakmai programon Északkelet-Franciaországban. Észak-Afrika esetében a 2023 szeptemberi, algériai erdész projekt érdemel említést, míg 2024 februárjában a Tét-attasé Marokkóban, az AAHC2024-en képviselte Magyarországot, májusban pedig több egyetemi delegáció is (SZTE, Miskolci Egyetem, Pannon Egyetem) szakmai utat bonyolított az országban. Az utókövetés minden esetben komoly felelősség, de szerencsére egyre több esetben „önjáróvá” váltak ezek a kapcsolatok és a bővülési fázisba léptek – erre az egyik jó példa a martinique-i Le Robert mezőgazdasági szakgimnázium, ami az attaséi kezdeményezést követően ma már legkevesebb négy magyar intézménnyel ápol aktív kapcsolatot. A lyoni kga-val közösen sikerült magyar résztvevőket megjelentetni a Lyonban februárban rendezett EUROBOIS faipari szakkiállításon és -vásáron.</p>
<p>8. Legfontosabb bilaterális Tét, KFI események, eredmények a beszámolási időszakban</p>	<p>Az egyik legjelentősebb ezek sorában a tuniszi Pasteur Network Annual Meeting-en való magyar részvétel, valamint a kga közreműködésével és KTDF-támogatással megvalósult start-up megjelenés volt a párizsi VivaTech szakkvászaron. Komoly érdeklődés övezte a Tét-attaséi közreműködéssel megvalósult erdészeti témájú előadásokat a Soproni Egyetemen 2024. áprilisában, az SZTE MGK észak-afrikai Erasmus KA171-es mobilitási programja keretében pedig szintén áprilisban közel húsz oktató érkezett a három partnerországból a kar által szervezett Erasmus-hétre és a Wellmann-konferenciára. A Tét-attasé májusi, algéri átutazásának köszönhetően végre pont került a</p>

	Soproni Egyetem és a nemzeti erdészeti kutatóintézet (INRF) közötti MoU-ra, valamint keretmegállapodást köt az SZTE és az algíri ENSA.
9. Korábbi tudománydiplomáciai projektek utókövetése	Folyamatosan dolgozunk az erdészeti együttműködésen magyar-francia és magyar-algériai relációban, valamint a párizsi Pasteur Intézettel és a Pasteur International Network intézményeivel való mind szorosabb kapcsolatokon.
10. Éves munka számokban: <ul style="list-style-type: none"> • Jelentések (db) • Delegációk (db) • Saját szervezésű programok (db) • Hány magyar céget, KFI szereplőt stb. sikert partnerhez, együttműködési megállapodáshoz juttatni (db) • egyéb számszerűsíthető eredmény 	A beszámolási időszakban 212 jelentés készült (akár elsőszerzős, akár társszerzős), hét szakmai delegáció látogatott a fogadó országokba és három saját szervezésű rendezvényre került sor (nem számítva a Párizsban akkreditált Tét-attasék baráti körének szervezett programokat). Azon különböző szakmai programok száma, amin a párizsi Tét-attasé személyesen vagy on-line formában részt vett, megközelítette a 150-et. Kifejezetten Tét-attaséi közvetítéssel mintegy egytucat új – zömmel oktatási és kutatási – partnerség jött létre és két új MoU aláírása történhet meg 2024 június végéig. Egyéb számszerűsíthető eredményként 2023 júniusa óta 20, a megszerzett ismeretek átadását segítő, elsősorban a franciaországi és észak-afrikai tapasztalatokat bemutató publikáció jelent meg hazai szakmai folyóiratokban (és további kettő van megjelenés alatt), valamint két olyan poszterben társszerző a Tét-attasé, amik a magyar tudományos eredményeket mutatták be külföldi nemzetközi konferencián. A magyar tudományos eredményeket népszerűsítette a Gömböccel kapcsolatos tevékenység, itt két eseményt érdemes kiemelni, az egyik egy számozott (166) egyedi Gömböc átadása az Új-Kaledóniai Egyetemen , valamint egy oktatási célú a Francia-Polinéziai Egyetemnek , az utóbbi számára már elkészült a számozott egyedi (149) is, az átadásra a tervek szerint a párizsi magyar nagykövetségen kerülhet sor az elkövetkezendő hónapokban.
11. Felvételek, tapasztalatok, javaslatok	Franciaország esetében továbbra is kiaknázatlan lehetőségként tartható számon az, ami már a tíz évvel korábbi Tét-attaséi jelentésekben is szerepelt, nevezetesen az, hogy a nagyon jelentős Franciaországon kívüli intézet-hálózattal rendelkező kutatóintézetek (CIRAD , IRD , IFREMER , Institut Pasteur) egyes egységeibe vendégkutatókat küldjünk. Ezek az intézmények a múltban már többször jelezték, amennyiben tudjuk biztosítani a kutatók kiküldetési költségeit, szívesen fogadják őket rövidebb-hosszabb projekt-együttműködésekre, aminek kettős haszna lenne. Az egyik egyértelműen a kétoldalú tudományos kapcsolataink erősítése, a másik azonban ezen jóval túlmutat. Miközben ugyanis kutatóink Afrikában, Dél-Amerikában vagy Ázsiában európai körülmények között dolgozhatnak, közvetlen kapcsolatba kerülhetnek a helyi tudományos szféra fontosabb kutatóival, oktatóival, ez pedig egyértelműen nagyon komoly kapcsolati tökélet jelenthet a Magyarország által megvalósítani tervezett fejlesztési célú projektek sikeréhez. A tengerentúli francia területeken működő kutatási és felsőoktatási intézményekkel való következetes kapcsolatépítésnek köszönhetően reményeink szerint olyan, korunk kihívásaival szorosan összefüggő kérdésekben indulhatnak új projektek és közös képzések, mint a megújuló energiák, klímaváltozáselleni küzdelem, újonnan megjelenő betegségek gyógyítása.

	<p>Párizsi nagykövetségünk az elmúlt négy évben a lehetőségekhez mérten komoly erőfeszítéseket tett a kourou-i európai űrközponttal való érdemei kapcsolatépítés érdekében is, meggyőződésünk ugyanis, hogy a magyar űripar számára a CSG megkerülhetetlen terep. Ehhez segítséget adhat, hogy 2021 októberében hivatalosan is fölavattuk a franciaországi tengerentúli területeken található első, cayenne-i székhellyel működő tiszteletbeli konzulátusunkat <i>(amit 2023 tavaszán egy újabb követett a réunioni Saint-Denis-ben, szintén TÉT-attaséi kezdeményezésre).</i></p>
<p>12. Tervek a következő beszámoltatási időszakra</p>	<p>Folytatni kívánjuk a következetes munkát a kétoldalú intézményi, valamint a kutatási, oktatási és gazdasági együttműködést célzó kapcsolatépítésben Franciaország kontinentális és tengerentúli területein egyaránt. Ez utóbbi rendkívüli lehetőségeket jelent mindazon magyar kutatóhelyek és kutatók számára, akik európai keretrendszerben és körülmények között kívánnak olyan - elsősorban a természettudományok területét érintő - kutatásokat, együttműködéseket indítani, amire Európa kontinentális területén nincs lehetőség, tudományos hozadéka viszont kifejezetten jelentős. Cél új TDF-projektek tervezése és a már létező kapcsolatok alapján az együttműködések kiszélesítése, időben tartóssá tétele.</p> <p>Elő kívánjuk mozdítani a magyar részvételt mindazon szakkiállításokon és vásárokon, szakmai fórumokon, amiket az elmúlt években erre alkalmasnak találtunk (pl. VIVATECH, Teratech, Paris Saclay Spring). Igyekezni fogunk újabb eseményeket bevonni ebbe a körbe, minden lehetséges fórumon hangoztatva az olyan magyar prioritásokat is, mint pl. az ELI vagy a ZalaZone tesztpálya. Láthatóan van igény a pályázati lehetőségekkel kapcsolatos munkánkra, így azt folytatni kívánjuk, valamint ösztönözni kívánjuk a következetes kétoldalú kapcsolatépítést is, minél több új partner bevonásával. Fontosnak tartjuk a magyar-francia partnerségben történő részvételt multilaterális projektekben, ennek elsődleges terepe a francia geo- és szakpolitikai prioritások ismeretében a Földközi-tenger térsége, valamint a szubszaharai Afrika lehet. Előbbi esetben jelentős segítséget jelent, hogy a párizsi TÉT-attasé regionális akkreditációt kapott Algériába, Marokkóba és Tunéziába, így a korábnál sokkal hatékonyabban ki tudjuk aknázni az ezekben az országokban már meglévő és a mediterrán térségben érintett francia szereplőkkel kialakított kapcsolati hálót. Törekszünk a kutatás-fejlesztés, innováció és felsőoktatás területén tapasztalt jó francia gyakorlatok minél szélesebb körű megismertetésére, bízva abban, hogy ezek hozzásegíthetik a magyarországi szakpolitikai és szakmai döntések meghozatalát. Nagyon hasznos tapasztalatokat kaphatunk a francia egyetemi szféra koncentrációjából és az agrárkutatás és -felsőoktatás következetes, de hosszú időt átfogó, fokozatos fúziójából is.</p> <p>Élni kívánunk azzal a kivételes lehetőséggel, hogy Párizsban szinte a világ minden országa működtet diplomáciai képviseletet, így a velük való kapcsolatok erősítése egyben a magyar felsőoktatás és kutatás nemzetközi promóciójára is lehetőséget ad, így többek között a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram népszerűsítésére, ahogy ez történt a 2023. szeptemberében a nagykövetségen tartott rendezvényünkön is. A Liszt Intézet kezdeményezésére és a Szegedi Tudományegyetem támogatásával a párizsi Pasteur Intézetben Karikó Katalin professzor asszony munkásságát bemutató, várhatóan öt hónapon keresztül megtekinthető kiállításra kerül sor 2024 őszén, Francia-Guyanában pedig nagykövetségünk kezdeményezésében 2024 novemberében TÉT-attaséi kezdeményezésre külföldi magyar emlékhelyet avatunk a második világháború után telepesként oda érkező magyarok emlékére. Ezzel a</p>

	<p>kérdéssel Tét-attasénk kezdeményezésére az SZTE-n egy doktorandusz is foglalkozik, aki a tavasz folyamán kutatási célú mobilitás keretében Francia-Guyanában is járt.</p> <p>Folytatni kívánjuk a „Gömböc-programunkat”, az év vége előtt egyedi, számozott példányt szeretnénk átadni a Réunioni Egyetemnek és az Université de Lorraine-nek is, valamint – amint teljesülnek az elhelyezésére vonatkozó szponzori elvárások – a Francia-Polinéziai Egyetem számára is eljuttatjuk a saját számozott Gömböcét.</p>
--	--